

Metodický pokyn k zberu údajov o voľných kapacitách základných škôl

Údaje o voľných kapacitách základných škôl zbierame za účelom monitorovania ich naplnenosti. V tomto dotazníku sa zaujímate o predpokladané voľné kapacity **základných škôl k 1. septembru 2023**. Údaje, prosím, posielajte na úrovni kmeňovej školy, vrátane prípadných elokovaných pracovísk s triedami ZŠ.

Termín vyplnenia dotazníka je do 4. 7. 2023.

Dotazník sa delí na 2 časti: Voľné kapacity v existujúcich triedach I. a II. stupňa; Voľné miestnosti v škole.

Voľné kapacity v existujúcich triedach I. a II. stupňa

Zoznam otázok v tejto časti:

1. **Maximálny počet voľných miest v ročníku**, ktoré predpokladáte, že budú v septembri 2023 v existujúcich triedach dostupné vzhľadom na priestorovú kapacitu tried.
2. **Počet skutočných voľných miest v ročníku**, ktoré predpokladáte, že budú v septembri 2023 v existujúcich triedach dostupné bez dodatočných materiálnych, personálnych alebo iných investícií.
3. Uveďte aké **prekážky** spôsobujú rozdiel medzi maximálnym a skutočným počtom voľných miest (samostatne pre 1. a 2. stupeň ZŠ). V prípade potreby zvolte viac možností. Možnosti: žiadne, materiálne, personálne, iné.

Pre každý ročník je potrebné vyplniť 2 údaje – **maximálny a skutočný počet voľných miest v ročníku**. **Prosím neuvádzajte počet žiakov v ročníku, ale počet voľných miest v triedach daného ročníka, teda koľko žiakov navyše oproti stavu k septembru 2023 by ste vedeli do tried umiestniť.** Pre obe otázky berte do úvahy:

- bežné, športové a bilingválne triedy ZŠ (t. j. nie špeciálne triedy a nie špecializované triedy), ktoré budete mať na škole v septembri 2023
- vrátane tried v elokovaných pracoviskách (aj v prípade, že sa EP nachádza v inej obci)
- predpokladaný počet žiakov v triedach v septembri 2023
- maximálny počet žiakov v triede definovaný v školskom zákone (podľa § 29 ods. 5¹), navýšený o počet žiakov študujúcich v zahraničí (podľa § 29 ods. 17²) a navýšený maximálne o 3 žiakov (podľa § 29 ods. 16), ak sa toľko žiakov fyzicky zmestí do triedy
- veľkosť triedy, teda jej skutočnú prevádzkovú kapacitu

Pri určovaní **maximálneho** počtu voľných miest v ročníku berte do úvahy iba priestorovú kapacitu tried a **ignorujte** prípadnú nutnosť ďalších investícií, ktoré by vznikli pri navýšení počtu žiakov v triedach (napr. potreba dokúpenia chýbajúcich lavíc a stoličiek, potreba zamestnania dodatočného učiteľa).

¹ Najvyšší počet žiakov v triede základnej školy je

a) 24 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,

b) 25 žiakov v triede prvého až štvrtého ročníka,

c) 29 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.

² Ak riaditeľ základnej školy povolil plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky, a preto je počet žiakov vzdelávaných v triede nižší ako počet žiakov v triede podľa odseku 5, riaditeľ základnej školy môže navýšiť počet vzdelávaných žiakov v triede o počet žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky.

Pri určovaní **skutočného** počtu voľných miest v ročníku, berte do úvahy aj akékoľvek prekážky, ktoré by Vám bránili v okamžitom prijatí vyššieho počtu žiakov do existujúcich tried. Počet skutočných voľných miest je teda dodatočný počet žiakov, ktorých by ste dokázali prijať bez problémov.

Tieto prekážky uvedte v 3. otázke (samostatne pre 1. a 2. stupeň ZŠ). Zvoľte aspoň 1 možnosť. Pod pojmom prekážky sa myslí:

- materiálne - napr. chýbajúce lavice, stoličky, skrinky
- personálne - zvýšené personálne požiadavky na pedagogických zamestnancov (napr. na učiteľov pri delení na skupiny)
- iné (napr. kapacita telocvične, jedálne, ŠKD, rozhodnutie vedenia školy, vyučovanie v 2. zmene)

Maximálny počet voľných miest je vždy **väčší alebo rovný** ako skutočný počet voľných miest pre každý ročník. V prípade, že je maximálny počet a skutočný počet voľných miest v ročníkoch rovnaký, zvoľte možnosť „žiadne prekážky“.

Voľné miestnosti v škole

Zoznam otázok v tejto časti:

1. Uvedte **počet voľných učební** (alebo iných vhodných miestností), ktoré by mohli slúžiť na vznik novej triedy.
2. Uvedte **koľko žiakov** by sa mohlo vzdelávať v týchto **potenciálnych novovzniknutých triedach** (iba z priestorového hľadiska).
3. Vyberte aké materiálno-technické vybavenie, prípadne personálne zabezpečenie by ste potrebovali, ak by sa v týchto miestnostiach mala otvoriť nová trieda. Možnosti: lavice a stoličky, tabuľa, technická prestavba miestnosti, pedagogický zamestnanec, iné.
4. Chceli by ste ešte niečo dodať alebo objasniť, čo sa týka voľných kapacít na Vašej škole?

V tejto časti berte do úvahy ľubovoľné voľné triedy, učebne, miestnosti, nepoužívané krídla školy, ktoré by potenciálne mohli slúžiť na vznik novej triedy. Môže ísť aj o iné priestory ako priamo v budove školy, prípadne v budove elokovaného pracoviska školy, ak by tieto priestory mohli byť po menších úpravách využívané ako triedy.

Najčastejšie otázky a odpovede:

Ako postupovať ak máme na škole triedy s rôznymi vyučovacím jazykom?

V prípade, že máte na škole triedy s rôznym vyučovacím jazykom (napr. slovenský a maďarský), vyplňte túto časť dotazníka pre každý vyučovacím jazyk zvlášť (formulár sa Vám na základe EUID školy automaticky zobrazí dvojmo).

Ako postupovať ak máme na 1. stupni spojené triedy so žiakmi z viacerých ročníkov?

V prípade výberu možnosti „áno“ na otázku, či máte spojené triedy so žiakmi z viacerých ročníkov, sa Vám zobrazí špeciálna časť pre spojené triedy. Uvedte počet voľných miest (maximálny a skutočný) pre každú spojenú triedu. Zároveň uvedte, ktoré ročníky sú v tejto triede spájané. Ak máte zároveň aj triedy s nespájanými ročníkmi, tieto uvedte v príslušných ročníkoch v prevej časti dotazníka.

Ako postupovať ak máme na škole vyučovanie v 2. zmene?

Pre triedy, v ktorých prebieha vyučovanie v 2. zmene počítajte s 0 voľnými miestami. Pre ostatné triedy postupujte podľa uvedených pokynov. Stav na Vašej škole môžete bližšie popísať v záverečnej poznámke.

Ako postupovať, keď ešte nemáme informáciu koľko presne žiakov bude v septembri v danom ročníku?

Pokiaľ Vám nie je známe inak, predpokladajte, že aktuálni žiaci školy budú v ďalšom školskom roku pokračovať v štúdiu na Vašej škole v nasledujúcom ročníku (okrem žiakov 9. ročníka, príp. žiakov 4. ročníka v neplnoorganizovanej škole). Zároveň, ak ste od 5. ročníka spádovou školou pre žiakov z neplnoorganizovaných škôl, berte do úvahy aj týchto žiakov pre budúci školský rok.

Čo keď nebudeme mať v septembri žiadnu triedu napr. v 6. ročníku?

Pre ročníky, v ktorých nebudete mať žiadnu triedu uveďte počet voľných miest 0.

Aký je rozdiel medzi maximálnym počtom voľných miest v 1. otázke a skutočným počtom voľných miest v 2. otázke?

Skutočné voľné miesta sú také, ktoré by ste v septembri mohli obsadiť novými žiakmi bez akýchkoľvek väčších prekážok a dodatočných investícií. Naopak maximálny počet voľných miest neberie do úvahy tieto prekážky a udáva počet žiakov, ktorí by sa do tried ešte zmestili podľa prevádzkového a zákonného limitu na triedu.

Príklad: Ak máte do 1.A prihlásených 15 detí, prevádzková kapacita triedy je 20 (zákonný limit je vyšší), a vy nemáte žiadne lavice navyše, maximálny počet voľných miest je v tejto triede 5, ale skutočný je 0.

Ukážka na počítanie maximálnych voľných miest – prevádzková kapacita triedy je nižšia ako zákonné maximum

Ak máte napríklad v súčasnej 3.A 18 žiakov a viete, že 1 žiak odchádza do inej školy, tak predpokladaný počet žiakov 4.A v septembri bude 17. Zákonný limit na počet žiakov 4. ročníka je 25, ale do miestnosti, v ktorej sa trieda nachádza sa z priestorového hľadiska zmestí iba 22 žiakov. Maximálny počet voľných miest v 4.A bude $22 - 17 = 5$ a to bez ohľadu na to, či pre nich máte voľné lavice a dost učiteľov.

Ak by ste mali v septembri viac tried 4. ročníka, tieto počty voľných miest sčítate dokopy.

Ukážka na počítanie maximálnych voľných miest – prevádzková kapacita je vyššia ako zákonné maximum

Ak predpokladáte k septembru, že bude v 6.A 24 žiakov a táto trieda je v miestnosti, do ktorej sa z kapacitného hľadiska zmestí 36 žiakov. Zákonné maximum pre 6. ročník je 29 žiakov, pričom tento zákoný limit je možné navýšiť o 3 žiakov. Keďže $29 + 3 = 32$ žiakov by sa fyzicky do miestnosti zmestilo, maximálny počet voľných miest v tejto triede je $32 - 24 = 8$.

Ukážka na počítanie maximálnych voľných miest – žiaci v zahraničí

Ak predpokladáte k septembru, že bude v 2.A 24 žiakov, z čoho 5 žiaci sa vzdelávajú v zahraničí, a táto trieda je v miestnosti s kapacitou 30 žiakov. Zákonné maximum pre 2. ročník je 25 žiakov, pričom toto maximum je možné navýšiť o 3 žiakov (t. j. na 28) a ešte o 5 žiakov, ktorí sú v zahraničí, preto maximálny počet voľných miest v tejto triede je $28 + 5 - 24 = 9$.

Ukážka vyplňania počtu voľných miest – spojené triedy

Ak máte napríklad triedu A – kde spájate 1. a 4. ročník, triedu B – 2. ročník a triedu C – 3. ročník. Keďže pre 1. a 4. ročník nemáte samostatnú triedu, v prvej časti uvediete pre 1. aj pre 4. ročník počet voľných miest 0. Voľnú kapacitu triedy A zapíšete v časti „Spojené triedy“ a uvediete, že v tejto spojenej triede sú žiaci 1. a 4. ročníka. Pre 2. ročník vypočítate počet voľných miest v triede B a zapíšete to v prvej časti pre 2. ročník. Obdobne aj pre triedu C – v prvej časti pre 3. ročník.